

Osi kultúrájú, MEGIFJODOTT ÉLETŰ NÉP művészei mutatkoznak be ma Szegeden

A világ egyik legrégebb kultúrájú népének küldöttei járnak vendégségben Magyarországon és látogattak el Szegedre. Az Örmény SZSZK népi együttese egy sokat szenvedett, s nemzeti boldogulását a Szovjetunió népének nagy családjában megtaláló nép kultúrájának gyöngyszemét mutatja be ma, kedden este Szeged dolgozóinak a Szegedi Nemzeti Színházban.

AZ ország ahonnan jöttek, a magas hegyek, a történelmi építészeti emlékek országa. Örményország a Szovjetunió területén lévő államok közül a legrégebb. Az örmény birodalom már harcolt a régi Róma ellen, majd hosszú harcokban védelmezte szabadságát Törökország és Perzsia ellen. Az örmény népnél alacsonyabb kultúrfokon álló perzsák uralma szomorú példáját mutatta annak, hogy milyen mély hanyatlásba és megaláztatásba döntötték a rabló hódítók a kaukázuson túli népeket. Az örmény települések százai pusztultak el és váltak »holt falvakká«; az örmény lakosság elszökött, elmenekült az elviselhetetlen feudális szolgáltatások és a számtalan adó elől. Az örményekre kivetett rengeteg adófajta között különös adó is szerepelt. A »fogkopási adó«, amit azoknak a perzsza adószedőknek fogkopása címén kellett fizetni, akik az örmény parasztok kunyhóiban, a parasztok terhére méltóztattak kosztolni. Az örmény lakosságot a mohamedán asszimilátorok rendki-

vül kegyetlen nemzeti és vallási elnyomása is fojtogatta. Az 1826—28-as orosz—perzsza háborúval ért véget az örmény népet teljes megsemmisítéssel fenyegető perzsza leigázók példátlanul súlyos elnyomása. Megszűnt Örményország feudális széttagoltsága, centralizált közigazgatás lépett életbe. A falvakban megkezdődött a feudális viszonyok bomlása. A cárizmus nemzeti-gyarmati politikája viszont elnyomta Örményországot, s 1837—38-ban felkelések törtek ki a cári hivatalnokok ellen.

A szovjet rendszert 1920-években Örményországban is megvalósította a sorsát kezébe vevő nép. Ezzel a 29 900 négyzetkilométer területű, egymillió 300 ezer lakosú (az 1939-es népszámlálás szerint) Örményország rálepett a nemzeti fejlődés, felvirágzás útjára.

Fővárosa Jereván, a valamikori agyagházak városa ma modern nagyváros, ipari és tudományos központ, szövé-, vegyi- és gépiparral, borpincészetekkel, és konyakgyárakkal, kutatóintézetekkel. A jereváni tudósok munkái föltárlják a történelmi múltat, az örmény irodalom, művészet nagyszerű kincseit. Jerevánban van a szovjet rendszer alatt alapított Örmény Tudományos Akadémia. Múzeumaiban, könyvtáraiban egyedülálló gyűjteményeket őriznek; az egyik gyűjteményben közel tízezer régi örmény kéziratot. A rémgi, kézzel írott könyveket gyönyörű miniatűrök díszí-

tik; nemcsak művészi értékük nagy, hanem a történelmi kutatásokban is fontos forrássá szolgálnak.

A város épületei a gazdag ornamentikájú örmény stílusban épültek. Az építészet Örményországban már évszázadok óta fejlett. A természet pompás választékokkal szolgál az építőanyagban. A vulkanikus kövek, a lyukacsos tufa, a tajtékkő, bazalt, diabász olyan anyagok, amelyek csiszolhatók, vágathatók. Felhasználhatók masszív oszlop-csarnokok építéséhez éppúgy, mint a pókháló-finomágú díszítmények kivésésére.

Híres és finom az örmény nép faragó-művészete, ruhái színpompásak, táncai erőteljesek és kifejezők, dalai líraiak, — az örmény nép lelkivilágát sajátos, elragadó stílusban fejezik ki.

Az örmény népi ének-, zene- és táncgyűjtés tagjai mai szegedi fellépésekor, mint a baráti Örményország tehetséges népének küldöttét szeretettel köszöntjük.

Kályha, tűzhely, füstcső...

A szegedi vas- és műszaki kereskedések már felkészültek a télre

A Meteorológiai Intézet jó hírel örvendeztet bennünket: jön még egy szakasz az öregasszonyok nyarából. Gyenge vigasz, hiszen mindannyian tudjuk: itt a tél az ajtónk előtt. Az elmúlt hűvös, esős napokon izelítőt is kaptunk kegyetlenségéből. Sok kályhában gyulladt meg a tűz.

Főpróbát tartottak. Szükséges is volt ez a próba, a legtöbb helyen nem szuperált kifogástalanul a kályha. Így még az »igazi« tél beállta előtt ki lehet javítani a hibákat.

Nagy a forgalom

Megindult a roham. Valamennyi vas- és műszaki üzletben nagy a forgalom. Az üzletek bírják a rohamot, jól felkészültek a télre.

A Szegedi Kiskereskedelmi Vállalat Lenin körüli 33-as üzletébe alig fér be az új vevő. Tizen, húszan állnak a pült és az áru között. Túlzsúfolt az üzlet. Talpalatnyi szabad hely nincs, mindenhol áru és vevő áll.

— Zománczott kályhát kerünk — szól egy fejkendő aszszony.

Sajnos, ma nem szolgálhatunk ezzel — választ a kereskedő —, hét végén tessék benézni, ötven darabot kapunk.

— Vegyének előjegyzésbe — könyörgött a vevő —, Zákány-székről jöttünk, nem tudunk mindennap bejönni.

A kereskedő sajnálkozott, de nem vették előjegyzésbe, mert náluk ez nem szokás. Pedig igen helyes és jól bevált módszer, néhány szegedi üzletben már régóta alkalmazzák.

Igényesebbek lettünk

Ugyancsak vidékről, Sándorfalváról jött tűzhelyet vásárolni Makra Julianna. A sok-sok tűzhely között nem talál megfelelőt, mert ami tetszett Juliskának, az balos, és az ő konyhájában csak jobbos fér el. Óriási a forgalom, mindenki fél a hidegtől, kályhát, tűzhelyet, csövet vásárolnak.

— Üzletünkben nincs hiánycikk — dicsekszik joggal az üzlet vezetője, Ezsiás István. — Mindenki megtalálja a számára megfelelő árut. Csak hát igényesebbek lettünk. A legtöbb vevő zománczott, nikkelezett, díszes zománczott kályhát szeretne, ezért ez a cikk egy-kettőre kifogyott. De jön az utánpótlás, nem kell félni.

Füstcső is van bőven a raktáron. Több ezer darab várja a hűvösebb időt. De még ebből is nagyobb tétel érkezik. A minőségi zománczott füstcsőnél mutatkozik hiány. Ezt szívesebben megveszik a vevők, ez érthető is. Hiszen a zománczott cső élettartama tízszer nagyobb, mint az egyszerű, és aránylag olcsó.

Lesz utánpótlás is

Ebben az üzletben nem pazarolhatunk, van áru és van vevő. De nézzük meg, mit várhatunk még a nagykereskedel-

mi vállalatától, lesz-e utánpótlás?

Megnyugtató a válasz. Van és lesz kályha. A zománczott kályhákból nem tudják a megnövekedett igényt kielégíteni. Ezt a hiányt pótolja a szépkivitelű, hordozható cserékályha. Fekete kályhákból nagy a választék. »Kálór«-kályha is van bőven.

Tűzhely is lesz elég, ha az ipar számára folyamatosan biztosítják az anyagot. Olcsó áron »parázs« elnevezésű kistűzhelyek kerültek a közelmúltban forgalomba. A szarvasi és a szegedi kályhakészítő ksz-ek igen szép számmal szállítanak a NAGYKER-hez az igényesebbek számára csempézett tűzhelyeket.

A füstcsőellátás is csak akkor lesz biztosított, ha a gyártó műveket ellátják megfelelő lemezzel. Eppen ezért szigorú rendeletben szögezi le a Belkereskedelmi Minisztérium: hulladék-lemezből csak füstcsövet szabad gyártani. A zománczott kályhacsőből sem tudják az igényeket kielégíteni.

És a többi cikkek

Nem tartozik szorosan a téli fűtéshez, de a téli felkészüléshez igen; a hús- és a mákőrölő ellátás. Ebből iparunk bőségesen ellátja a kereskedelmet. Konyhamérlegekből és kézzel hajtható mosógépekből csak 30—40 százalékra tudják kielégíteni a keresletet. Ha már itt tartunk, mondjuk el — takarékoskodhatnak a férjek már jóelőre a karácsonyi ajándéka —, az utolsó negyedben a Csongrád megyei Vas- Műszaki Nagykereskedelmi Vállalat 1800 mosógépet kap — az első háromnegyedében összesen 600-at kaptak. A jölismert 1800 forintos VK és a 2500 forintos »Hattyú«-mosógépek mellett a Hajdúsági Iparművek új, 1800 forintos tetszerős kivitelű mosógéppel szaporítják a keresett gépek számát.

Nyugodtan várhatjuk a telet — állítólag a népi meteorológia a rövid nyár után hosszú, kemény telet jósol —, van kályha, tűzhely, füstcső és ehhez tüzelő is bőven.

A lodi vendégek látogatása szerkesztőségünkben

Szeged testvérvárosának, Lodznak tanácsi küldöttsége hétfőn, tegnap a déli órákban baráti látogatást tett a Délmagyarország szerkesztőségében. A kedves lengyel vendégek hosszabb, baráti eszmecsere-t folytattak szerkesztőségünk tagjaival,

SZEGED DOLGOZÓI!

Vasárnap, október 13-án délelőtt 10 órakor hazánk felszabadulásának 13-ik évfordulója alkalmából

ünnepi nagygyűlést

rendez a Klauzál téren az MSZMP városi bizottsága és a Hazafias Népfront városi bizottsága.

Beszédet mond:

Kállai Gyula

az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, művelődésügyi miniszter

Hétmillió facsemetét ültet a megyében a szegedi Erdőgazdaság

Országos jelentőségű újításuk: a suhángkiemelő eke

A legnagyobb munka előtt áll az Állami Erdőgazdaság, most következik a »szezón«. Igen jelentős feladatok megoldása vár a vállalatra, s ennek megfelelően folynak az előkészületek.

Az őszi munkálatok gerincét a facsemete kitermelési és erdősítési feladatok képezik. Hétszáz hektár területet keil majd beültetni, s ehhez mintegy hétmillió facsemete kell. Boda elvtárs, a vállalat igazgatója kijelentette:

Mind a műszaki, mind a munkaerő terén a legteljesebb rend uralkodik, hiány nincs, s így október második felében megkezdődhetnek a munkálatok.

Nem könnyű az előirt tervet teljesíteni. A fenti igen jelentős mennyiséget — október végétől — legkésőbb december 10-ig el kell végezni, az a milliós számokat figyelembe véve, nem könnyű feladat. De a gazdaság tudja, mennyire jelentős

munkája, s hogy egész Csongrád megye területén kell végezni erdősítéseket. Eppen ezért, a szoros határidő ellenére is végrehajtják majd feladatukat.

A csemeték a sándorfalvi és ásothalmi területekre kerülnek,

s a szállítás — melynek gondosan, szalmaburkolással kell történnie — minden követelményt kielégít majd,

Jelenősen hozzájárul az erdőgazdaság az országosan oly szükséges utca, tér, országút fásításához is,

Ehhez úgynevezett suháng és sorfát termelnek ki. Ez már mintegy két méter magas fa kiemelését jelenti, s igen sok időbe, meg fizikai munkába kerül kitermelése. De a kiváló vállalat rendkívüli jelentőségű újítással, döntően változtatott az eddigi módszereken. A kézi megoldás helyett az újító-brigád gépi megoldást talált. A dolog lényege az, hogy

Sztálinyecz vontatású suhángkiemelő két szerkesztettek.

A vontató a sorok mellett halad, míg az eke a kiemelendő fák közt végzi munkáját. Ez a megoldás tíz óra alatt egy hektár földet »fiszit« meg. Hogy érzékelnünk tudjuk a különbséget a kézi erővel szemben,

ugyanazt a munkát 300 ember tudja csak elvégezni hasonló idő alatt.

Ez az újítás nagyobb visszhangra is számíthat majd.

A fenti főmunkálatokon kívüli még igen sok jelentős cikket készítenek. Így összesen 640 köbméter fagyártmány készül, szőlőkaró, parketta, bányadeszka és ládालéc összetételben. Mindez nem egészen egyévi feladat. Gondoskodtak a megfelelő utánpótlásról is:

25 millió (!) facsemetetartalék áll rendelkezésre, 7 vagon tölgmakk és 1200 mázsa fenyőtoboz

az eddigi maggyűjtés eredménye, s ezek a számadatok mutatják: az új ültetésekkel sem lesz baj.

Az Állami Erdőgazdaság jól felszerelt, kitűnő szakemberekből álló munkásgárdája — eddigi teljesítményükhöz híven — most is megbirkóznak a népgazdaság szempontjából oly fontos munkájukkal.

Ifjúsági házak országos hálózata

A KISZ október végén sorakerülő első országos értekezletén megtárgyalják a fiatalok az ifjúsági szövetség kulturális terveit is. A tervek egyik érdekessége, hogy a KISZ a következő hónapokban, években ki akarja építeni az ifjúsági házak országos hálózatát.

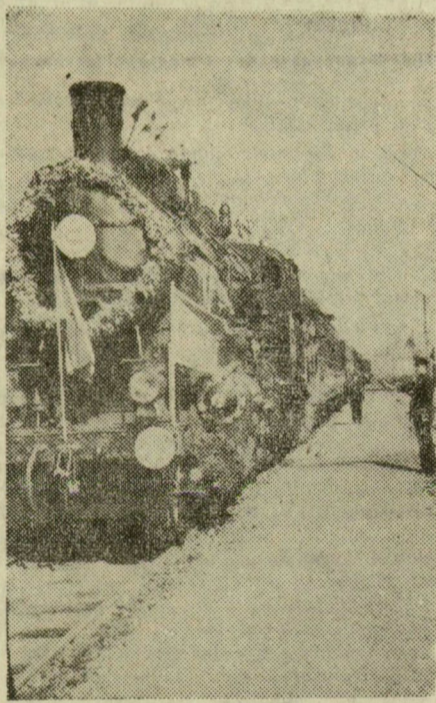
Az ifjúsági házak feladata az lenne, hogy minden nagyobb városban, kerületben a fiatalok művelésének, szórakozásának központjává váljanak. Az ifjúsági házakban helyet kapnának a fiatalok öntevékeny művészeti együttesei, a különböző szakörök és az ifjúsági klubok.

Szeged—Horgos—Szabadka

Képek az »első vonat« útjáról

Egy hét óta mindennap délelőtt 11 óra 10 perckor a Nagyállomásról elindul a vonat a jugoszláv határon át Horgosra. Evvel ezelőtt szűnt meg a vonatközlekedés Szeged és Szabadka között — s most szeptember 29-én, vasárnap délelőtt feldíszített szerelvény — mint felső képpünk mutatja — vitte az első utasokat Jugoszláviába. A vonatot — amerre elhaladt — mosolygó, integető emberek »kísérték«: magyarok s jugoszlávok együtt örültek annak, hogy a rozsdás sínek most ismét kifényesednek, a két nép jó kapcsolata, barátsága útján.

Horgoson hatalmas tömeg várta az »első vonatot«, mint képpünk is tükrözi. Gyurica Jokity, a községi tanács elnöke üdvözlö a szegedi vasutasokat. Délután az »ellenvonattal« a jugoszláv vasutasok is átlépték a magyar határt: őket Röszkén köszöntötték — jobb alsó kép — virágcsokrokkal s kedves szavakkal a helybeliek.

(Markovits Tibor felvételei)